

VOGELFOTO-PARADEPAARDJES 1967

Het is moeilijk te schatten, wat de vogelbescherming wel aan de vogelfotografie te danken heeft. Zonder fraaie, boeiende afbeeldingen van vogels zou het niet mogelijk zijn geweest, de belangstelling van velen voor de vogels en hun bescherming te wekken.

Toch zijn er ook en terecht, ernstige bezwaren tegen vogelfotografen aan te voeren. Iedereen kent wel gevallen van nesten die verloren zijn gegaan door de schuld van fotografen. Daarbij zal zelden sprake zijn van opzet. Wel, misschien zelfs meestal, van gebrek aan kennis en inzicht. De ervaren vogelfotograaf zal meestal al bij het plaatsen van zijn schuiltentje een indruk krijgen, of de vogel het „zal doen” of niet. Hij weet dat er „makkelijke” soorten zijn, zoals b.v. zwarte sterns, visdieven en kokmeeuwen en „moeilijke” zoals meerkoeten, bruine kiekendieven en roerdompen, om er maar enkele te noemen. Maar hij behoort ook te weten, dat er onder de makkelijke soorten individuen zijn, die beslist geen enkele poging tot toenadering verdragen. Bij tijd en wijle zijn er daarentegen exemplaren van een moeilijke soort, die „uit de hand eten”.

De grote moeilijkheid is, dat ervaring met deze dingen in het veld moet worden verworven. En daarbij kunnen, als de begeerte naar het „plaatje” groter is dan het verantwoordelijkheidsgevoel, nare dingen gebeuren. De kans daarop is het kleinst bij mensen, die via de vogelarij tot de vogelfotografie komen. Die zullen, over het algemeen, over voldoende kennis en inzicht beschikken om ongelukken te vermijden. Maar in toenemende mate zien we dat er mensen zijn, die via het bezit van een fotografische uitrusting tot de vogelfotografie komen. Voor wie de vogels in de eerste plaats onderwerp zijn voor hun fotografische liefhebberij. Dan zijn ongelukken haast onvermijdelijk.

Er zijn, in een dicht bevolkt land als Nederland, al zoveel gevaren die de vogelstand bedreigen, dat elk nodeloos risico dient te worden vermeden. Pogingen om zeldzame vogels bij hun nesten te fotograferen moeten stellig als *nodeloze risico's* worden gebrandmerkt.

Daarom was als voorwaarde voor de inzendingen voor de „Vogelfotoparade 1967” nadrukkelijk gesteld: „Van in Nederland broedende vogels zullen geen opnamen worden gekozen van soorten, die in de „Avifauna van

1. Kokmeeuw achtervolgt grote stern met zandspiering. Foto: Jan van de Kam, Helmond. Leica met Visoflex-reflexhuis en Telyt f. 4.8/280 mm, 1/1000 sec. met f. 5.6.

2. *Fuut schudt water uit z'n veren. Foto: H. J. A. de Reuver, Vlaardingen. Asahi Pentax met Tamron 300 mm, 1/1000 sec. met f. 5.6. (Maasland, 10 juli 1966).*

Nederland" worden aangeduid als vrij schaars, schaars of zeer schaars, tenzij duidelijk blijkt dat de opname niet in de broedtijd of bij het nest is gemaakt," nadat wij reeds hadden verklaard dat in het algemeen de voorkeur zou worden gegeven aan foto's die niet bij het nest zijn gemaakt.

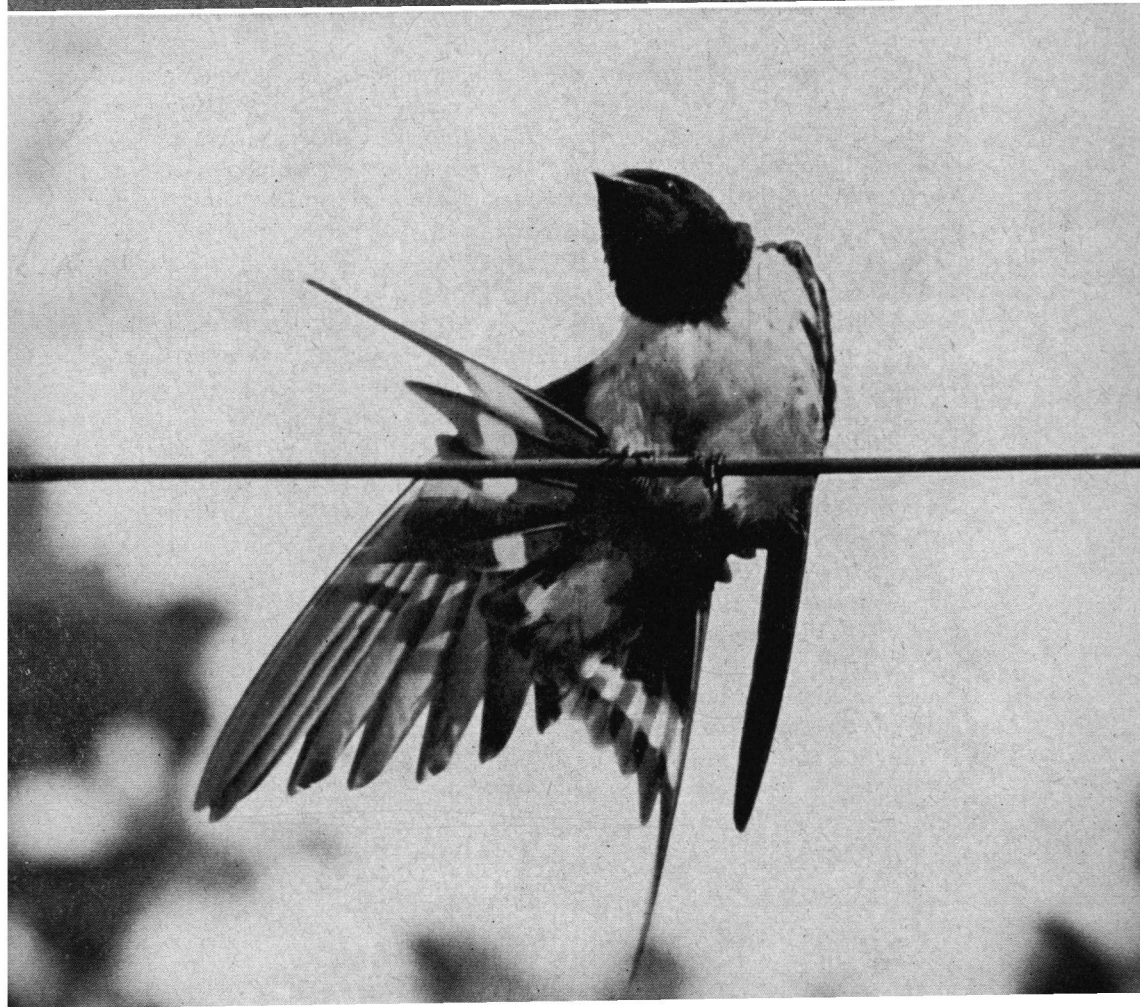
Het pleit, dunkt ons, voor de mogelijkheden die er desondanks zijn voor de vogelfotografie, dat het niet eenvoudig is geweest een keuze te maken. Er waren vele en fraaie inzendingen, waaruit zes foto's konden worden gekozen, die hierbij worden afgedrukt. Zij bewijzen, dat de moderne telelenzen mogelijkheden bieden voor vogelfotografie, die beslist niet aan de broedtijd der vogels is gebonden en waardoor geen enkel legsel gevaar behoeft te lopen.

Wij hebben de inzenders gevraagd, te vermelden met welke camera hun opnamen zijn gemaakt en welke telelens eventueel is gebruikt, hetgeen bij de bekroonde foto's is vermeld. Wij nemen aan, dat andere fotografen hier belangstelling voor zullen hebben. Overigens dient hierbij te worden bedacht, dat camera's en lenzen weliswaar belangrijk zijn, maar dat het steeds aankomt op de man, die de camera hanteert. Daarbij speelt fotografische vaardigheid stellig een belangrijke rol. Maar hoofdzaak is toch inzicht in het gedrag der vogels, waaruit mogelijkheden kunnen worden afgeleid. Hoe doorslaggevend dit is, bewijzen vele, nu soms al meer dan vijftig jaar oude foto's van de pioniers der vogelfotografie, die immers werden gemaakt met camera's, die in vergelijking met de thans beschikbare technische kunstwerkjes wel uiterst primitief waren. Waarvan gewicht en omvang die pioniers vaak wel dwongen, om gebruik te maken van de sterke binding, die vogels nu eenmaal met hun nesten hebben.

De moderne lichte kleinbeeldcamera verleent de vogelfotograaf echter een mobiliteit, die het niet alleen mogelijk maakt het hele jaar door, dus ook buiten de broedtijd te fotograferen, maar ook om plaatjes te „schieten”, die veel boeiender zijn dan het stijve portretje van een meestal doodsbekruwd kijkende vogel bij of op zijn nest. Daar is in het algemeen méér geduld en doorzettingsvermogen voor nodig, maar wij menen dat de hierbij afgedrukte foto's duidelijk demonstreren dat het lonend kan zijn, dat geduld en doorzettingsvermogen op te brengen.

Jan van de Kam zond ons, naar aanleiding van zijn bekroning, de hier volgende toelichting op zijn foto van een kokmeeuw, die tracht een grote stern diens pas gevangen zandspiering afhandig te maken: „Toegegeven, zo'n foto is één en al geluk. Om te beginnen moet je al in de gelukkige omstandigheid verkeren om ergens te zitten waar grote sterns vliegen met visjes dus ergens waar ze baltsen of hun jongen voeren.

3. *Boerenwaluw maakt toilet. Foto: Rens Veenstra, Santpoort. Praktica FX2 met Hanimex 400 mm. (Santpoort, 21 augustus 1966).*

4. *Badende tureluur. Foto: Th. Mulder, Haarlem. Praktica met Novoflex 400 mm, met instelbalg.*

„Zit je daar, dan moet je nog zorgen, dat je met je schuilhut niet te ver van de vliegende sterns vandaan zit, maar ook zeker weer niet te dicht erbij. Een meter of 10-12 is een mooie afstand en dan moet je de sterns er nog liefst toe zien te bewegen, dat ze mooi recht voor je hut langs vliegen. Dan nog een kokmeeuw charteren (niet zo'n jong beest in een mottig jeugdpakje, maar eentje op z'n zondags) en het spul kan beginnen.

„Gaan beide medespelenden echter tot actie over, dan lopen ze snel uit de hand, tientallen meters zelfs. Uit die paar centimeters instelbereik zijn ze dan ook zo vertrokken, vlugger dan je met je scherptestelling kunt meedraaien (ik heb geen snel-instel-geval, maar ben ervan overtuigd dat je daarmee in de meeste gevallen ook niets kunt doen). Er zit dus niets anders op dan op een bepaalde afstand scherp te stellen en dan maar te hopen, dat juist dáár het wonder gebeurt. Gebeurt dat, dan hoef je *alleen nog maar* even te kijken of alle koppen, vleugels, staarten en visjes er op staan en of er geen andere vogels net vóór langs vliegen. Tenslotte kijk je dan nog even of alles in orde is met de gulden snede en drukt dan beheerst af. Want ook 1/1000 seconde geeft geen absolute garantie tegen van jachtkoorts bevende handen!

„De bewegingen van vliegende vogels zijn op deze korte afstand in elk geval bijna steeds te snel om met 1/1000 seconde een acceptabel beeld te geven. In een situatie als deze vliegen beide vogels uiteraard op topsnelheid en alleen als je het geluk hebt van een fikse tegenwind of van een soort dood punt in hun baan (zoals hier: kokmeeuw remt na duik, stern gaat van horizontale baan over in opwaartse) dan wil het nog wel eens lukken.

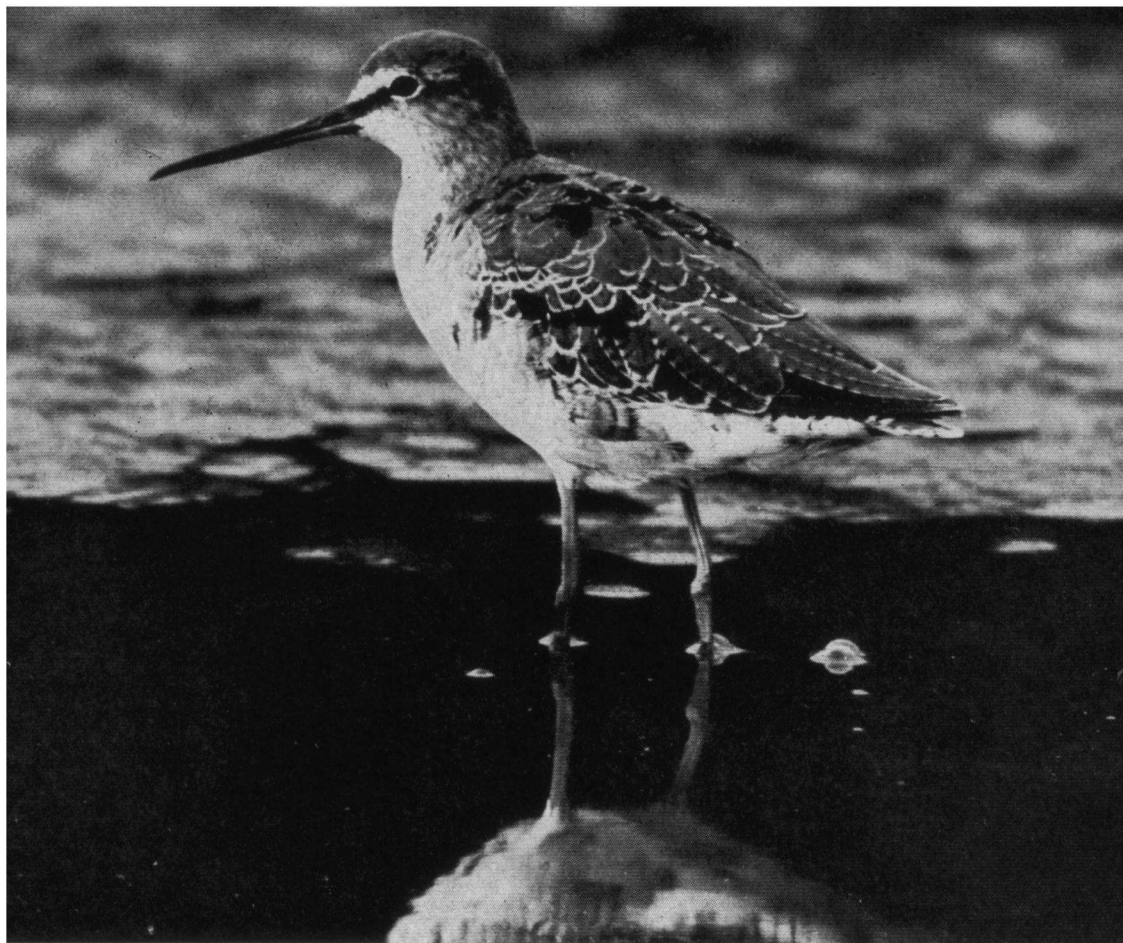
„Maar het moeilijkste van de zaak blijft eenvoudig om zo'n snel tweetal binnen het raam van je negatief te krijgen. Al doende leer je dat natuurlijk wel wat, maar al doende krijg je dan wel heel wat negatieven waarop alleen een onscherpe vleugeltop of... helemaal niets staat.

„Succes! Het is te oefenen op kokmeeuwen boven de gracht. Bedenk echter, dat je voor de meeste andere onderwerpen een telelens(je) nodig hebt.”

Ook de overige bekroonde fotografen (op één na) hebben teledenzen gebruikt. Over die uitzondering, de Hr. Wanders, die de fraaie foto van 'n merel op zijn nest vervaardigde, eveneens een toelichting van de vervaardiger zelf: „Dit merelnest zat in onze tuin op ongeveer één meter hoogte tegen een muur in een cotoneaster. Het eerste ei werd op 17 mei gelegd. Toen werd op 1,20 m van het nest een paal geplaatst, waarop de camera, een Retina Ia met vaste optiek, werd bevestigd. De foto werd met een afstandontspanner gemaakt, maar later raakte de merel zo aan mensen die in de tuin

5. *Merelpaar in stadstuin. Foto: E. A. J. Wanders, Den Haag. Retina 1A met 50 mm Xenar, 1/50 sec. met f. 5.6. (Den Haag, mei 1967).*

6. Zwarte ruiter. Foto: Cees Scholtz, Zaandam. Praktica met Tele-enalit 400 mm.

kwamen gewend, dat ik naast de camera kon gaan staan, terwijl de vogels gewoon door gingen met voeren. De foto is gemaakt met een Xenar-lens (brandpuntafstand 50 mm), 1/50 sec., met diafragma 5,6 op een afstand van 1,20 m."

Wij vertrouwen, dat de jaarlijkse vogelfotoparade een traditie zal worden. Graag met nóg meer inzendingen, vóór 15 oktober 1968. Maximaal drie per fotograaf, niet kleiner dan 13 x 18 cm en niet groter dan 30 x 40 cm. Niet meer dan drie foto's per inzender insturen en, als men prijs stelt op terugzending, een voldoende gefrankeerde en volledig geadresseerde envelop bijsluiten. Op elke foto dient te worden vermeld waar en wanneer zij werd genomen en de naam van de gebruikte camera's (eventueel ook telelens).

Inzendingen richten aan: Redactie Het Vogeljaar, Kastanjelaan 61, Zwamburg/NH. Inzending houdt in dat men zich onderwerpt aan het oordeel van de jury. Per fotograaf zal slechts één foto voor publicatie worden gekozen. Voor de beste foto zal f 60,— worden vergoed, voor de op één na beste f 40,—. Voorts zullen nog ten hoogste vier foto's worden gekozen, die ieder worden beloond met f 25,—.